

روزنامه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی، ورزشی صبح ایران

صاحب امتیاز و مدیرمسئول: مهدی رحمانیان

نشانی: تهران، میدان فاطمی، خیابان بهرام‌میسری، پلاک ۲۲ • تلفن: ۵۴ و ۸۸۹۳۶۲۷۰ • شماره: ۸۸۹۲۵۴۶۷ • تلفن گنجی‌ها: ۸۶۰۳۶۱۱۹ • تلفن امور آگهی‌های شهرستان‌ها: ۷-۴۴۰۱۹۸۰۵ • تلفن امور مشترکین: ۸۸۹۰۳۵۴۸ • توزیع: شرکت پیام‌رسان سبز • تلفن: ۶۶۲۸۷۳۴۴ • چاپ: صمیم

شترت

شنبه ۴ اسفند ۱۴۰۳ • ۲۳ شعبان ۱۴۴۶ • ۲۲ فوریه ۲۰۲۵ • سال بیست‌ویکم • شماره ۵۰۵۶ • ۱۲ صفحه

اذان ظهرتهران ۱۲:۱۸ • اذان مغرب ۱۸:۱۱ • اذان صبح فردا ۵:۱۸ • طلوع آفتاب ۶:۴۲

www.sharghdaily.com

aparat:tasvirshargh

Telegram:SharghDaily

youtube:sharghdaily

twitter:sharghdaily

instagram:sharghdaily1

زنان

کارآگاهان

به دنبال دختران ایزدی

فراور: روزنامه نیویورک‌تایمز گزارشی از

روش‌های جدید پیداکردن دختران اسیرشده ایزدی در زمان حمله داعش به عراق منتشر کرده است.

محقق، با دقتی وصف‌ناپذیر، به دو تصویر خیره شده است. در یکی، دختری ۱۰ساله با لباسی رنگارنگ و موهایی پریشان دیده می‌شود و در دیگری، زنی مسن‌تر، با چهره‌ای که گذر زمان بر آن حک شده و حجاب مشکئی آن را قاب گرفته، مستقیم به دوربین نگاه می‌کند.

تصویر نخست، یکی از صدها عکسی است که خانواده‌های سرگردان برای یافتن عزیزان گمشده خود ارسال کرده‌اند؛ افرادی که سال‌ها پیش، در دوران قدرت‌گیری داعش در عراق و سوریه ناپدید شدند. عکس‌های زنان مسن‌تر نیز از منابع مختلف جمع‌آوری شده‌اند. شخصی که این تصاویر را با دقت بررسی می‌کند، توانایی خارق‌العاده‌ای در شناسایی جزئیات حیاتی دارد؛ نشانه‌هایی که می‌توانند هویت افراد را مشخص کنند و حتی راهی برای آزادی آنان بیابند. اما او یک کارآگاه حرفه‌ای نیست؛ نام او پری ابراهیم است. روزها، مدیریت یک سازمان غیرانتفاعی در حومه مرینلد را بر عهده دارد و شب‌ها، در روشنایی صفحه لب‌تاپ خود، به دنبال زنانی می‌گردد که ممکن است نزدیک به یک دهه پیش ربوده شده باشند.

پری ابراهیم می‌گوید: «گاهی تا پاسی از شب مشغول بررسی هستیم، به این امید که بفهمم آیا این دختر قابل شناسایی است یا نه». او در حال مقایسه این دو تصویر، به دنبال کوچک‌ترین نشانه‌ها می‌گردد؛ مثلاً قوس لب‌ها یا لکه‌های کوچک بر روی پوست تا بتواند تشخیص دهد آیا این دو تصویر متعلق به یک نفر هستند یا خیر. او توضیح می‌دهد: «۱۰سال می‌تواند ظاهر یک نفر را به شدت تغییر دهد. این کار هیچ‌وقت آسان نیست».

افرادی که او سعی در شناسایی آنها دارد، همگی از اقلیت دینی ایزدی هستند، گروهی که در سال ۲۰۱۴، هدف یک حمله بی‌رحمانه و سیستماتیک از سوی داعش قرار گرفتند. طبق گزارش کمیسیون سازمان ملل، در جریان این حملات، جنگجویان داعش مرتکب قتل، بردگی، تجاوز و شکنجه‌ای گسترده شدند. تخمین زده می‌شود که تنها در ماه اگوست ۲۰۱۴، نزدیک به سه‌هزارو ۱۰۰ ایزدی کشته و شش هزارو ۸۰۰ نفر دیگر ربوده شده باشد.

بیش از نیم‌دهه از فروپاشی خلافت خودخوانده دولت اسلامی در سوریه و عراق می‌گذرد، اما هنوز نزدیک به دوهزارو ۶۰۰ ایزدی ناپدید هستند. این آمار، براساس اطلاعات بنیاد آزاد ایزدیان، یک سازمان غیرانتفاعی تحت مدیریت پری ابراهیم منتشر شده است. در سال ۲۰۲۲، آژانس پناهندگان سازمان ملل این تعداد را حدود سه هزار نفر برآورد کرده بود. این بنیاد به ارائه خدمات حمایتی به اعضای دیاسپورای ایزدی می‌پردازد.

خانم پری ابراهیم معتقد است بسیاری از این مفقودان احتمالاً جان خود را از دست داده‌اند، اما احتمال می‌دهد که حدود هزار نفر از آنها همچنان در اسارت باشند یا تحت کنترل پایتدگانشان قرار دارند یا به خانواده‌های گسترده شبه‌نظامیان در مناطق مختلف خاورمیانه منتقل شده‌اند. در حال حاضر، هیچ نهاد رسمی برای پیداکردن زنان و کودکان مفقود ایزدی وجود ندارد. این مسئولیت اکنون بر دوش شبکه‌ای گسترده از فعالان، بازماندگان، اعضای خانواده، مخبران محلی و کارآگاهان غیرحرفه‌ای افتاده است.

این افراد از یک «راه‌آهن زیرزمینی» مدرن سخن گفتند، مسیری که اغلب با دریافت اطلاعات محدود و عکس‌هایی آغاز می‌شود که از طریق پیام‌رسان‌ها به اشتراک گذاشته می‌شوند. در مواردی این اطلاعات به خانواده‌های مفقودشده داده می‌شود و برخی از آنها با استخدام مخبران و قاچاقچیان انسان سعی می‌کنند عزیزانشان را بازگردانند. در دیگر موارد، این اطلاعات در اختیار مقامات محلی قرار می‌گیرد.

توسعه هوش مصنوعی، اگرچه برای بخش عمده‌ای از مردم مانند دیدن یک فیلم هیجان‌انگیز شده است که هر سانسکنش با معرفی یک محصول جدید و با ریتمی تند در حال پیش‌رفتن است، اما برای فعالان حوزه فناوری و اقتصاد دیجیتال مانند یک شطرنج زمانی برقی‌آسا (بلیتس) شده است. معرفی هر محصول جدید هوش مصنوعی، مشابه با حرکت مهره‌ای است که محیط شما انجام داده است و متناسب با آن و در زمانی کوتاه نیز «شما» باید حرکت خود را انتخاب کنید تا مات نشوید. اینکه شما یک شرکت بزرگ باشید یا استارت‌آپی در ابتدای راه، فرق چندانی ندارد. انتخاب حرکت «شما» همان انتخاب‌هایی است که برای محصول یا خدمت خود دارید. از استراتژی‌ها تا چرخش‌های کسب‌وکاری (Pivot) نمونه‌هایی از حرکت‌هایی هستند که «شما» انتخاب می‌کنید.

حرکت آخر چه بود؟

هنوز یک ماه از معرفی هوش مصنوعی DeepSeek نگذشته بود که پنجشنبه گذشته هم‌زمان دو محصول هوش مصنوعی معرفی شد: ۱- معرفی Grok توسط ایکس (توییتر سابق) و بخشی از پازل امپراتوری فناوری ایلان ماسک. ۲- معرفی Helix توسط شرکت Figure AI که می‌توان آن را یکی از پیشروترین شرکت‌های حوزه رباتیک دانست. این محصولات اگرچه برای کاربران عادی یک مسابقه میان شرکت‌های مختلف است، اما برای کسانی که در بازار فناوری یا اقتصاد دیجیتال فعال هستند، نشانه‌ای از یک رقابت بسیار عمیق‌تر است که برده‌شدن هر مدلی می‌تواند سرنوشت محصول یا خدمت شما را تغییر دهد.

نگاه از بالا

فهم خوب هر بازی با رقابت زمانی رخ می‌دهد که ما بتوانیم از بالا به صفحه بازی نگاه کنیم، در دنیای رقابتی این «نگاه از بالا» یعنی «نگاه از آینده»، یعنی بتوانیم از آینده‌ای که منتظر رخ‌دانش هستیم، بایستیم و خود را و جهان را و شرکت‌های فعال را نگاه کنیم. اما مشکل زمانی است که ما آینده را نمی‌توانیم دقیق بشناسیم و آن را دقیق تحلیل کنیم، چون آینده‌های مختلفی ممکن است رخ دهد. به همین دلیل است که سناریونگاری اهمیت می‌یابد. یعنی به جای دل‌بستن به یک آینده، بتوانیم در آینده‌های مختلف

تشییع پیکر زنده‌یاد «منوچهر والی‌زاده» دپلور و کوبنده پیشکسوت رادیو و تلویزیون، صبح جمعه با حضور شخصیت‌های فرهنگی، هنری، جمعی از هنرمندان دوبله، سینما، تلویزیون و اقدار مختلف مردم در مقابل خانه هنرمندان برگزار شد. عکس: محمدرضا بلندی، ایسنا

انواع مصنوعی‌بودن یک هوش

هر محصول جدید، یک قدم تا زندگی، یک قدم تا مرگ!

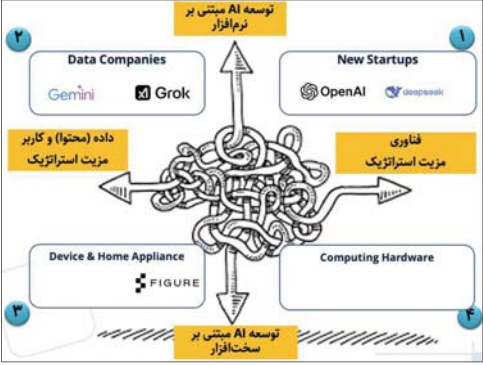
امیرناظمی

پژوهشگر

وضعیت اکنون را بشناسیم. پیش‌تر درباره آینده هوش مصنوعی مفصل صحبت کرده‌ام و نوشتم. بر این اساس نیز در نوبت‌های مختلف و با معرفی هر محصول جدید، این محصول را در چارچوب سناریوهای هوش مصنوعی تحلیل کرده‌ام. از همین منظر نیز می‌توانیم به اتفاقات اخیر در حوزه هوش مصنوعی دوباره نگاهی داشته باشیم:

معرفی Grok و Helix، بازی در زمین محتوا و کاربر

مزیت رقابتی و شایستگی‌محوری یک توسعه هوش مصنوعی می‌تواند ۱- بر پایه توسعه فناوری یا ۲- بر پایه محتوا و دسترسی به کاربر باشد. در حقیقت رقابت میان شرکت‌های توسعه‌دهنده هوش مصنوعی را می‌توان

گزارش خوانی

حمایت ژولیت بینوش و آلمادوار از سازندگان فیلم کیک محبوب من

سینمایی «کیک محبوب من» و همچنین همکاران عوامل تولیدکننده این فیلم (صنف بازیگران، صدابرداران، فیلم‌برداران، کارگردان و گروه کارگردانی، تهیه‌کنندگان، طراحان صحنه، چهره‌پردازان و…) بر این عقیده هستیم که فیلم «کیک محبوب من» که به طور قاجاق در سطح وسیعی در ایران پخش و دیده شده است، نه‌تنها صدق‌اق فیلم مبتذل نیست، بلکه با ارائه نوعی بازنمایی واقعی و صادقانه گوشه‌ای از زندگی طبقه متوسط شهری ایران، و به‌ویژه بخشی از قشر میان‌سال و یا به سن گذشته فعلی، معضلی را که سال‌ها سعی در کتمان آن داشتیم، عیان کرده است: تنهایی پدر و مادرائی که تنهایی‌شان گذاشته‌ایم، آرزوها و رؤیاهایی که شاید در سر بیروزند، که همانند آن در حافظ و خیام و سعدی و مولانا زیاد خوانده‌ایم…

ما بر این عقیده هستیم که فیلم «کیک محبوب من»، در قیاس با بسیاری از فیلم‌های سینمایی و سریال‌های تلویزیونی کنونی، کاملاً نشان‌دهنده این واقعیت است که چگونه ابتذال در نبود صداقت و تشویق نمایش لاپوشانی‌ها عیان می‌شود و تولیدات کنونی اتفاقاً در خفا غفت عمومی را جریحه‌دار می‌کند و نه فیلم صادقانه، عاشقانه و انسانی «کیک محبوب من». ما مصرانه درخواست داریم اتهامات منتسب به عوامل اصلی تولید فیلم محبوب «کیک محبوب من» (مریم مقدم و بهتاش صناعی‌ها، کارگردانان؛ لیلی فرهادپور و اسماعیل محرابی- بازیگران اصلی؛ محمد حدادی، فیلم‌بردار و غلامرضا موسوی، تهیه‌کننده) ملغاً اعلام شود. فیلم کیک محبوب من مبتذل نیست!.

توضیحات تهیه‌کننده

مدت‌هاست که کارگردانان این فیلم، مریم مقدم و بهتاش صناعی‌ها، ممنوع‌الخروج هستند. این دو کارگردان به همراه بازیگران فیلم لیلی فرهادپور و اسماعیل محرابی و همچنین فیلم‌بردار فیلم محمد حدادی، قرار

به این دو نوع تقسیم کرد. محصولات Open AI و DeepSeek هر دو مبتنی بر فناوری بودند. شرکت‌هایی با اتکا به دانش الگوریتمی خود این ابزارها را توسعه داده بودند. در مقابل شرکت‌هایی که داده‌های کلان و کاربران بزرگ را در اختیار داشتند، تاکنون موفق نشده بودند محصول قابل توجهی ارائه دهند. چه Gemini شرکت گوگل و چه Copilot مایکروسافت، هر دو نتوانسته‌اند رقابت قابل توجهی با دیگر رقیای فناوری خود داشته باشند، اما با معرفی Grok و قدرت قابل رقابت آن می‌توان سناریوی ۲ را بیش از گذشته محتمل دانست. در حقیقت با معرفی Grok بازی سناریوی ۱ که تا پیش از این محتمل‌تر از دیگر سناریوها بود، اکنون هم‌سطح سناریوی ۲ شده است. اما Helix نیز نشانه دیگری بود از افزایش اهمیت محتوا و کاربر. Figure AI شرکتی پیشرو در حوزه رباتیک است که با رشد هوش مصنوعی و ترکیب این دو توانسته است زمین بازی جدیدی را ایجاد کند. با معرفی هلیکس، هوش مصنوعی در یک حوزه اختصاصی و با سخت‌افزار اختصاصی خود، به کار گرفته شد. سناریوی ۳ هوش مصنوعی چندین نوع از محصولات و خدمات را انتظار می‌کشد. امروز محصول هلیکس را می‌توان نخستین محصول جدی در این سناریو دانست و احتمال تحقق آن سناریو نیز بیشتر شد.

یک جالش برای ایران

بسیاری از استارت‌آپ‌های هوش مصنوعی ایرانی که به طور معمول و هفتگی با بنیان‌گذارانشان صحبت می‌کنم، نشان از آسینی بزرگ دارند. شرکت‌های ایرانی به‌شدت و به‌صورت پرسیگی تنها بر سناریوی ۱ متمرکز هستند و سیاست‌گذاران ایرانی نیز به‌شدت بر سناریو «قطعی دانستن آینده و گذاشتن تمام تخم‌مرغ‌ها در یک سبد» که توسعه یک شرکت را پرریسک می‌کند. شاید بهتر است فعالان اکوسیستم استارت‌آپی کشور سناریوهای آینده در زمینه توسعه هوش مصنوعی را جدی‌تر بگیرند. اینکه استراتژی اغلب فعالان یک اکوسیستم دچار یک اشتباه استراتژیک باشد، نشان‌دهنده ریشه‌های عمیق‌تری از یک جهت‌گیری اشتباه در یک جامعه است. چیزی که من آن را جدافتادگی از جهان، به‌واسطه تحريم‌ها و فیلترینگ‌ها می‌دانم، اما درد اصلی آن است که با ظهور هر محصول، شانس موفقیت استارت‌آپ‌های ایرانی کاهش می‌یابد، هر چند خودشان ذوق‌زده این محصولات جدید باشند.

خبرخوانی

شهرداری رشت مجوز

کتاب‌فروشی نمی‌دهد؟

خطر تعطیلی کتاب‌فروشی «باز باران» در رشت هر روز بیشتر می‌شود. این کتاب‌فروشی که خاص کودکان است، چندی پیش ناچار به تغییر مکان شده، اما به نظر می‌رسد برای مکان جدید دچار چالش‌هایی از سوی شهرداری شده است. این کتاب‌فروشی با کمک حامیانش سعی کرد مکان جدیدی پیدا کند، اما مشکلاتی برای راه‌اندازی آن داشته است. کتاب‌فروشی «باز باران» درباره شرایط جدیدش و تلاش‌ها برای پیداکردن مکان جدید نوشته است: «روزی که به شهرداری رشت مراجعه کردیم برای گرفتن مجوز مکانی که به کمک یکی از دوستان برابمان مهیا کرده بودند، با خونسردی و بی‌تفاوتی کامل می‌گفتند کار شما غیرقانونی است و تخلف محسوب می‌شود و شامل قانون ۱۰۰ و جرمه‌های سنگین است و باقی قضایا… در صورتی‌که شهر بر است از خانه‌های ویلایی که تبدیل به کافه، کبابی، آرایشگاه و… شده‌اند.»

حفظ یک کتاب‌فروشی: این‌روزها حفظ

کتاب‌فروشی و نشر و نهادهای خصوصی مرتبط با کتاب نیازمند از‌خودگذشتگی و فداکاری است. افزایش شدید هزینه‌های اجاره و نگهداری کتاب‌فروشی‌ها و کاهش خرید کتاب -عمدتاً به دلیل وضعیت اقتصادی- وضعیتی دشوار به وجود آورده است. حال در این وضعیت دشوار، یک تلنکر کوچک می‌تواند به تعطیلی کتاب‌فروشی بینجامد. مثل بلایی که سر کتاب‌فروشی خوب باز باران در رشت آمده است. اگر این کتاب‌فروشی تعطیل شود، نشانه آشکار بی‌فکایتی شهرداری و شورای شهر و مدیریت فرهنگی شهر رشت است.

توپ و کتاب: درباره کتاب‌فروشی باز باران مطالب زیادی این روزها منتشر شده است. مه‌ری شيرمحمدی درباره چگونگی ساخت و فعالیت این کتاب‌فروشی نوشت: «شعار باز باران این بود: «توپ و کتاب» را از کودکان بگیریم.» بچه‌هایی که به این کتاب‌فروشی متفاوت که برای گروه سنی کودک و نوجوان افتتاح شده بود، می‌رفتند. فضای متفاوتی می‌دیدند و آدم‌هایی با طرز فکر عجیب و صاحب کتاب‌فروشی را «عمو حمید» می‌نامیدند. کتاب‌فروشی عمو حمید، تنها یک کتاب‌فروشی نبود که یک معلم

بازنشسته از سر برگردن وقت راه‌اندازی کرده باشد. «باز باران» تنها یک محل عرضه کالای فرهنگی نبود، کودکان زیادی که اکنون به سن نوجوانی رسیده و بعضی از نوجوان‌هایی که امروز به دانشگاه رفته و دانشجو شده‌اند، خاطرات شیرینی از عمو حمید در ذهن‌شان نقش بسته است. آنها به خوبی به یاد دارند که عمو حمید اجازه می‌داد ساعت‌ها در همان کتاب‌فروشی کتاب بخوانند. با بازی‌های فکری این مرکز بازی کنند، نقاشی بکشند و شعر بخوانند، بی‌آنکه هزینه‌ای پرداخت کنند یا حتی کتابی بخرند. عمو حمید وقتی برای بچه‌ها شعر می‌خواند و چیستان تعریف می‌کرد، به او می‌گفتند عمو چیستانی و هرزگاهی هم که برای مدارس مناطق کم‌برخوردار، توپ و کتاب هدیه می‌برد، به او می‌گفتند عمو فوتبالی. «حمید و تیرش»، این معلم بازنشسته، زندگی خود و خانواده‌اش را بازنشسته، وقت موسسه‌ای فرهنگی برای کودکان کرد که معارشر را از یک جمله «کابریل گاریبا مارکز» گرفته است: «توپ و کتاب».

آمارخوانی

سهم ۰/۴درصدی برای فرهنگ

اکولبران: بررسی بخش فرهنگ و هنر در لایحه بودجه سال ۱۴۰۴ نشان می‌دهد که علی‌رغم افزایش ۴۴درصدی اعتبارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و رشد درخسور توجه بودجه دیگر نهادهای فرهنگی، سهم این بخش همچنان کمتر از ۰.۴ درصد کل بودجه عمومی کشور است.

بررسی‌های مرکز پژوهش‌های مجلس نشان می‌دهد که در لایحه بودجه سال ۱۴۰۴، مجموع اعتبارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به رقم ۱۳هزارو ۷۵۵ میلیارد تومان رسیده که نسبت به سال ۱۴۰۳ ۱۴درصدی افزایش داشته است. همچنین سازمان تبلیغات اسلامی با بودجه‌ای بالغ بر پنج‌هزارو ۱۹۱ میلیارد تومان، رشد ۲۳درصدی و دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی با ۹۵۸ میلیارد تومان، رشد ۲۶درصدی را تجربه کرده‌اند. با وجود این افزایش‌ها، سهم بخش فرهنگ و هنر از کل بودجه عمومی دولت همچنان ناچیز و در حدود ۰.۴ درصد برآورد شده است. بر اساس داده‌های استخراج‌شده از گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس، عمده افزایش بودجه به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اختصاص یافته که دلیل آن تأمین منابع مالی برای برنامه‌های توسعه‌ای و حمایت از نهادهای تابعه آن، ازجمله بنیاد ایران‌شناسی و سازمان نشر و حمایت از مطبوعات اعلام شده است.

۶۰۸

اسپیر

امروز قرار است ۶۰۲ اسپر فلسطینی و شش اسپر اسرائیلی آزاد شوند. سخنگوی قسام اعلام کرده طبق توافق آتش‌بس، تصمیم به آزادی شش اسپر دیگر در روز شنبه گرفته است. اس‌رای فلسطینی هم به این شرح آزاد خواهند شد: ۵۰ اسپر محکوم به حبس ابد، ۶۰ اسپر محکوم به حبس‌های طولانی‌مدت، ۴۷ اسپر از میان افرادی که در توافق مبادله «وفاء الاحرار» آزاد و دوباره به اسارت گرفته شدند.

یک

هفته

فدراسیون کوهنوردی گیلان اعلام کرده است تا یک هفته کوهنوردی در ارتفاعات این منطقه ممنوع است. پیش از این فدراسیون کوهنوردی درخواست کرده بود تا چهارشنبه (هشتم اسفند) از انجام فعالیت‌های مرتبط با کوهستان، صعود، کمپینگ، شب‌مانی و تردد خودداری شود. پیش‌بینی افت محسوس دما، وزش باد شدید و تشدید سوزباد که با مخاطره جدی سرمازدگی همراه است، دلیل این توصیه بود.